

مقایسه تطبیقی عوامل موثر در تعیین موعد اجرای در ارداد در حقوق داخلی و کامن لا

مؤلف:

فرشاد اسد

کارشناس ارشد حقوق خصوصی

سرشناسه	: اسد، فرشاد، ۱۳۶۷
عنوان و نام پدیدآور	: مقایسه تطبیقی عوامل مؤثر در تعیین موعد اجرای قرارداد در حقوق داخلی و کامن‌لا / مؤلف: فرشاد اسد
مشخصات نشر	: تهران: کتاب آوا ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	: ۱۰۴ صفحه
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۳۵-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: قراردادهای - مطالعات تطبیقی Contracts-Comparative studies
موضوع	: تعهدات (حقوق) - مطالعات تطبیقی Obligations (Law)-Comparative studies
موضوع	: عقود و ایقاعات (فقه) - ایران Comparative law
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ ۵۷الف/۸۴۰K
رده بندی دیوید	: ۳۴۶/۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۱۹۳۰۱

مقایسه تطبیقی عوامل مؤثر در تعیین موعد اجرای قرارداد در حقوق داخلی و کامن‌لا



انتشارات کتاب آوا

مؤلف:	فرشاد اسد
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۷
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۱۰۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۳۵-۳

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن‌بست حقیق، پلاک ۱۱، طبقه ۲، واحد ۴

شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۶۴۵ | ۶۶۹۷۴۱۳۰ | ۶۶۴۰۷۹۹۳ | دو خطی: ۶۶۴۶۱۱۱۸

www.avabook.com avabook_kazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلام‌شهر، خیابان صیاد شیرازی، روبروی دانشگاه آزاد اسلامی، جنب دادگستری

تلفن: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی‌دی، افست، ریسوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

قرارداد در دنیای کنونی تحت تاثیر تغییرات اجتماعی و اقتصادی تحولاتی را شاهد بوده است. این مفهوم مهم حقوقی، در هر نظام حقوقی بسته به نوع آن نظام و ساختار حاکم بر آن، در بستر تاریخی و اجتماعی متولد شده، رشد یافته و تحول پذیرفته است. در این تحقیق نگارنده به بررسی یکی از مسائل پیچیده در حوزه قرارداد یعنی موعد اجرای قرارداد در نظام حقوقی ایران با رویکردی به نظام کامن لاء پرداخته است. آنچه مهم است این است که در هر قراردادی طرفین یکی از مسائلی که باید بر آن تعین تکلیف نمایند موعد اجرای قرارداد است. در واقع باید اذعان داشت که یکی از مهمترین عوامل در راستای استحکام قراردادها عامل موعد اجرای قرارداد و ایفاء تعهدات می باشد. این عامل در سیستم های مختلف از طریق مجموعه ای از عوامل تعیین می شود و به منته ظهور میرسد. بنابراین نقش مواردی همچون توافق طرفین، قانون، عرف و عادت ممکن است به فراخور سیستم حقوقی هر کشوری، تعیین گردد. این پژوهش به این پرسش اساسی پرداختیم که مهمترین عوامل موثر در تعیین موعد اجرای قرارداد در حقوق ایران و کامن لاء کدامند؟ روش تحقیق در این پژوهش، توصیفی تحلیلی می باشد که با استفاده از اسناد و مدارک کتابخانه ای صورت پذیرفته است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که هم در حقوق ایران و هم کامن لاء، خاصه انگلیس و استرالیا توافق طرفین اصلی ترین نقش را در این میان ایفا می نماید و بعد از آن نوبت به سایر عوامل از جمله قانون و عرف و... می رسد.

کلید واژگان: اجرای قرارداد، موعد انجام، ایران، کامن لاء، توافق، قانون، تعهد

فهرست مطالب

۵	چکیده
۷	فهرست مطالب
۱۳	مقدمه

فصل اول کلیات و مفاهیم بنیادی

۱۷	بخش اول: مفاهیم مرتبط با قراردادها
۱۷	مبحث اول: مفهوم قرارداد
۱۸	مبحث دوم: ارکان عقد
۱۸	گفتار اول: اراده
۲۱	گفتار دوم: طرفین عقد
۲۱	گفتار سوم: ایجاد رابطه حقوقی
۲۲	مبحث سوم: شرایط اعلام اراده
۲۲	گفتار اول: اصل حاکمیت اراده
۲۳	گفتار دوم: تنفیذ قانون
۲۴	بند اول: اعتبار بخشیدن به اعمال حقوقی
۲۴	بند دوم: تحدید قلمرو حاکمیت اراده
۲۵	گفتار سوم: اصل رضایی بودن قراردادها
۲۷	بخش دوم: مفاهیم مرتبط با موعد اجرای قرارداد
۲۷	مبحث اول: مفهوم موعد
۲۷	گفتار اول: تعریف لغوی
۲۸	گفتار دوم: موعد در اصطلاح

- مبحث دوم: انواع موعد اجرا در قراردادها ۲۸
- گفتار اول: انواع موعد از جهت تعیین موعد اجرا در قرارداد ۲۹
- بند اول: پیش بینی موعد اجرا در قرارداد ۲۹
- بند دوم: عدم پیش بینی موعد اجرا در قرارداد ۳۱
- گفتار دوم: انواع موعد از جهت انجام عمل ۳۴

فصل دوم

بررسی اثباتی اوصاف موعد اجرای قرارداد و صور تخلفی از آن در ایران و کامن لا

- بخش اول: اوصاف موعد اجرای قرارداد ۳۷
- مبحث اول: اوصاف موعد اجرای قرارداد در حقوق ایران ۳۷
- مبحث دوم: اوصاف موعد اجرای قرارداد در حقوق کامن لا ۴۴
- بخش دوم: صور تخلف از موعد اجرای قرارداد ۴۷
- مبحث اول: صور تخلف از موعد اجرای قرارداد در حقوق ایران ۴۸
- گفتار اول: اجرای زودرس قرارداد ۴۹
- بند اول: ادله مخالفان اجرای زودرس قرارداد ۵۷
- بند دوم: ادله موافقان اجرای زودرس قرارداد ۶۰
- گفتار دوم: تأخیر در اجرای قرارداد ۶۴
- گفتار سوم: عدم اجرای قرارداد ۶۶
- مبحث دوم: صور تخلف از موعد اجرای قرارداد در کامن لا ۶۷
- گفتار اول: نقض فرضی قرارداد ۶۷
- گفتار دوم: قصور در اجرای قرارداد ۶۸

فصل سوم

بررسی تطبیقی عوامل مؤثر در تعیین موعد اجرای قرارداد در ایران و کامن لا

۷۳	بخش اول: عوامل مؤثر در تعیین موعد اجرای قرارداد در حقوق ایران
۷۴	مبحث اول: اراده طرفین قرارداد
۷۴	گفتار اول: روش تعیین موعد اجرای قرارداد
۷۸	گفتار دوم: ارتباط موعد اجرای قرارداد با موضوع قرارداد
۷۹	گفتار سوم: معیار اصلی
۸۰	مبحث دوم: قانون
۸۲	مبحث سوم: عرف و عادت
۸۳	گفتار اول: نقش عرف
۸۴	گفتار دوم: قدرت عرف
۸۷	بخش دوم: عوامل مؤثر در تعیین موعد اجرای قرارداد در کامن لا
۸۷	مبحث اول: اراده طرفین قرارداد
۸۷	گفتار اول: تعیین موعد اجرای قرارداد
۸۸	گفتار دوم: رویه متعارف بین طرفین در تعیین موعد
۸۹	گفتار سوم: تغییر زمان اجرا و ماهیت
۹۰	مبحث دوم: قانون
۹۲	مبحث سوم: حکم دادگاه
۹۲	گفتار اول: نحوه تأثیر
۹۳	گفتار دوم: تعیین ماهیت توافق طرفین
۹۴	مبحث چهارم: داوری عرف
۹۷	نتیجه گیری و پیشنهادات
۹۷	الف) نتیجه گیری
۹۹	ب) پیشنهادات
۱۰۱	فهرست منابع
۱۰۱	۱ - منابع فارسی

- الف) قوانین و مقررات ۱۰۱
- ب) کتب و جزوات ۱۰۱
- ج) مقالات و پایان نامه ها ۱۰۲
- ۲- منابع عربی ۱۰۳
- ۳- منابع لاتین ۱۰۴

اصولاً قراردادهای در علم حقوق بعنوان مهمترین وسیله ارتباط افراد جامعه با یکدیگر محسوب میشوند و همان طور که می دانیم امروزه اشخاص در سطح جامعه جهت برطرف نمودن انواع نیازهای خود، در صدد انعقاد قراردادهای متناسب با نوع نیازهای روزمره خود میباشند و اصل آزادی قراردادی نیز تا این کهنه نظم عمومی در روابط مالی و تجاری اشخاص محبوب میگردد و طرفین قرارداد، در چارچوب قانون، آزادی اراده خود را اعمال میکنند به عبارتی دیگر زندگی اشخاص با تعهدات گوناگونی که در قبال جامعه و اشخاص مختلف دارند، در هم تنیده است؛ اما در این میان تعهدات قراردادی جایگاه ویژه دارد. اساساً قرارداد در زمره مهم ترین منابعی است که می تواند مبنای استقرار تعهدات اشخاص را برای یکدیگر باشد که هدف از انعقاد آن اجرای کامل این تعهدات است؛ با این حال در موارد عدیده ای این هدف نادیده گرفته شده و نهایتاً با عهدشکنی متعهد روبرو می شویم. در واقع باید اذعان کرد که منظور اصلی از انعقاد هر قراردادی، اجرا نمودن آن میباشد و اجرای آن نیز وابسته به این است که قرارداد، عاری از هر گونه ابهام و تردیدی باشد و یکی از مواردی که اهمیت فراوان در زدودن ابهام از مفاد قرارداد دارد عامل موعده اجرای تعهدات قراردادی است که طرفین با اراده خویش آن را بر میگزینند و موعده ای برای ایفاء تعهد تعیین می نمایند. این مسئله تا حدی اهمیت دارد که در صورت عدم توانایی برای تعیین آن، قرارداد دچار سردرگمی شده و احتمال این که منجر به بروز مشکلاتی در مسیر اجرای قرارداد گردد فراوان است. بنابراین جا دارد که طرفین در ابتدا بر سر موعده اجرای قرارداد توافق نمایند و در صورتی که این توافق حاصل نشود و یا مسکوت گذاشته شود نقش عوامل دیگری همچون قانون، عرف و عادت و در نظامهای حقوقی که دارای حقوق نانوشته هستند مانند کامن لا رویه قضایی پررنگ می گردد. در این میان همانطور که خواهیم گفت نقش اراده طرفین از سایر عوامل هم در حقوق داخلی و هم در کامن لا مهمتر است زیرا قرارداد به منزله ی قانون طرفین است؛ قانونی که طرفین با هیچ توجیهی مجاز به تغییر یک جانبه ی مفاد آن نیستند؛ به همین ترتیب قانون گذار و قاضی نیز باید از مداخله در حریم اراده ی آزاد طرفین قرارداد بپرهیزند و به خواست آنان احترام گذارند و جز در

مواردی که، اختیار و اراده آزاد طرفین، باعث اختلال در نظم عمومی یا خسارتی جبران ناپذیر به یکی از آنان می‌شود، به خود اجازه دخالت در تصمیمات افراد را ندهند و این مسئله در خصوص موعد اجرای قرارداد هم نمود پیدا می‌کند.

با این مقدمه آن چه در این کتاب مد نظر داریم این است که بررسی نماییم موعد اجرای قرارداد به اعتبار مختلف از قبیل قید آن در قرارداد و نیز انجام در موعد مقرر به چند دسته تقسیم می‌شود و همچنین عوامل مؤثر در موعد اجرای قرارداد در حقوق ایران و کامن لا کدام عوامل هستند و در مقام مقایسه میان عوامل فوق خواهیم بود.